

Verslag alumnibijeenkomst kring Andragologie 17 maart 2012

Op 17 maart 2012 vond de jaarlijkse alumnibijeenkomst van de kring Andragologie plaats in de Eggertzaal van het Nieuwe Kafé aan de Dam.

De dagvoorzitter drs. Enith Pereira opende de bijeenkomst op interactieve wijze waardoor de 70 deelnemers elkaar konden informeren of ze in Amsterdam of in een andere plaats andragologie hadden gestudeerd, of ze wellicht een geheel andere studie dan andragologie hadden gedaan en wat hen speciaal naar deze alumnibijeenkomst had gebracht. Zo wisten de deelnemers snel of er studiegenoten in de zaal zaten. Interessant was om zo te ontdekken dat ongeveer 10 van de deelnemers geen andragologie-alumni waren. Deze deelnemers behoren duidelijk tot de groep die nog studeert of nog niet zo lang geleden een andere studie dan andragologie heeft afgerond.

Ook de volgende spreker drs. Henk Wesseling, voorzitter van de kring Andragologie constateerde verheugd dat er veel nieuwe gezichten in de zaal te zien waren. De inleiding van Henk Wesseling bestond uit, zoals hij het zelf noemde vier 'reclameblokjes'. In het eerste blokje werden met gepaste trots alle activiteiten en initiatieven vanuit de kring andragologie genoemd. De gestage toename van het aantal leden (279) passeerde de revue evenals de voordelen van het lidmaatschap: De jaarlijkse contributie van 30 euro 'verdient' je bijna in één keer terug als je aan een collegereeks meedoet. In het tweede blokje meldde de voorzitter dat met het curriculum voor een nieuwe opleiding andragologie nog niet genoeg vooruitgang is geboekt. Vandaar het vaste voornemen van het bestuur om in de komende vijf jaar van "langs elkaar heen werken" toe te werken naar meer focus. Om dit te realiseren is een focusgroep ingesteld, waarbij de bestuursleden Truus Ophuijsen en Gerrit Kappert als voortrekker zullen optreden. Het is nu tijd voor onverwachte benaderingen en vondsten, waarbij Henk verwees naar het nieuwe boek van Joep Schrijvers "Maak er wat van". In aansluiting hierop nodigde de auteur, aanwezig in de zaal, de deelnemers uit het pakketje dat voor hen op de stoel lag te openen en de inhoud (de spreuk in een gelukskoekje) te lezen.

Als derde reclameblokje noemde de voorzitter het voornemen om - naast samenwerking met afdelingen van de UvA voor het ontwikkelen van mastertrajecten - ook contacten te leggen met sleutelfiguren uit industrie, dienstensector en de toppen van ministeries en de politiek. Om aandacht te vragen voor de kracht van de andragologie in deze tijd is er een manifest met handtekeningactie in ontwikkeling. De aanwezigen worden opgeroepen om mee te doen en in de pauze zich aan te melden bij Stan Baars, die onlangs als nieuw bestuurslid van de kring Andragologie is aangetreden. In het vierde blokje vroeg de voorzitter aandacht voor het Fonds Andragologie.

De volgende inleiding werd gehouden door dr. Ben Boog, docent onderzoeksmethodiek bij de Master Kunsteducatie van de Hanzehogeschool i.s.m. NHL Hogeschool en bij de Master Muziek van de Hanzehogeschool te Groningen met als titel: "**Nieuwe sociale bewegingen en lifelong learning**".

Terwijl vanaf de Dam een nieuwe sociale beweging tegen megastallen met luidruchtige sprekers en harde muziek in de Eggertzaal hoorbaar was, begon Ben Boog te vertellen dat hij is geïnspireerd door het nieuwste boek van de Franse socioloog-historicus Alain Touraine.

Deze socioloog ontwikkelde de sociologische interventie-methodologie als vorm van agogisch handelen met handelingstheorie als basis.

De huidige eurocisis als gevolg van het mondiale financierskapitalisme is gebaseerd op de neoliberale ideologie, waarbij democratie en sociale verbanden ondergeschikt, opzijgeschoven, ontwricht zijn en (nationale) overheden machteloos staan. Dit maakt een humanitaire tegenbeweging noodzakelijk. Omdat andragologie altijd een interventiegerichte wetenschap is geweest, liggen hier nieuwe kansen voor de andragologie.

Vervolgens gaf Ben Boog antwoord op de vraag of sociologisch actie-onderzoek hetzelfde is als andragologisch onderzoek. Volgens Ben is actie- of handelsonderzoek participatief praktijkonderzoek dat gericht is op het vergroten van het handelingsvermogen van onderzochten. En dit is "andragologiek pur sang".

Zie voor de volledige inhoud de PowerPoint van dr. Ben Boog op de website.

In de pauze is er gelegenheid voor aanmelding voor de "Focusgroep" en "de handtekeningactie van het manifest". Ook veel animo was er voor twee boeken van Ten Have die door de dagvoorzitter waren aangekondigd als "Boekenweekgeschenken". Voor "Groei naar volwaardig mens zijn" hebben 10 mensen ingetekend en voor "Andragologie een terreinverkenning" hebben 21 mensen belangstelling getoond. De boeken zijn geschonken door prof.dr.Lambert Mulder.

Na de pauze wordt het programma voortgezet met een presentatie over **De opkomst en neergang van de Nederlandse andragologie** – door drs. Maaïke de Boois, projectleider en taalexpert aan de Faculteit Maatschappij en Recht van de Hogeschool Utrecht.

Maaïke begint haar inleiding met te vertellen dan ze sinds 1 maart 2010 bezig is met haar promotieonderzoek. Haar proefschrift heeft als tweeledig doel: 1) het beschrijven van het ontstaan van de andragologie als wetenschap (waarom werd andragologie een zelfstandige studierichting?) en 2) waarom werd andragologie afgeschaft?

Het doel van haar inleiding voor deze alumnibijeenkomst is eveneens tweeledig: ten 1^e haar vorderingen tot nu toe kort toelichten en ten 2^e hoopt ze vanuit het publiek opmerkingen te ontvangen om verder te komen. De vragen aan het publiek komen aan het eind aan bod. Maaïke maakt een onderverdeling in drie perioden: de opkomst (1950-1970), de bloei (1970-1983) en de afbouw (1983-1990) van de studierichting andragologie. Tijdens de eerste periode werd er achtereenvolgens gesproken van sociale pedagogie, agologie en andragologie. Met de oprichting van de 7^e faculteit werd de maatschappelijke functie van de rol van de universiteit zichtbaar. Hierbij was de leerstoel sociale pedagogie van prof. Ten Have van belang. Nog verder terug in de historie: in 1914 werd de studierichting pedagogiek opgericht, waarbij twee stromingen zichtbaar werden: de pedagogische (Kohnstamm) en de psychologische. Vanaf 1950 was er sprake van sociale pedagogie en in 1960 voor het eerst van agologie. De eerste leeropdracht andragologie stamt uit 1966 en in 1968 werd de studierichting andragologie opgericht.

Maaïke stelt vervolgens de volgende drie vragen aan de zaal:

Aan hoeveel universiteiten was er een studierichting andragologie? Juiste antwoord: Utrecht, Groningen, Nijmegen, Amsterdam (UvA en VU) en Leiden.

Hoeveel hoogleraren en lectoren waren er? Juiste antwoord: 20.

Hoeveel studenten waren er in 1970? Juist antwoord: 762, waarvan 350 in Amsterdam en in 1983 stonden landelijk 1900 studenten ingeschreven.

Maaïke vertelt dat ze ontdekte dat de andragologie aan de diverse universiteiten weinig gemeenschappelijks had en nogal verschilde per universiteit. Maaïke noemt voor de periode 1970-1983 vier onopgeloste kwesties:

1^e focus op theorie - empirie

2^e afstandelijkheid - betrokkenheid

3^e verandering als proces - verandering via sociale acties

4^e het vormingsideaal - de sociale praktijken

Andere elementen die in het proefschrift aan bod komen, zijn de veranderende politieke en maatschappelijke context, en de reacties in de media op de andragologie.

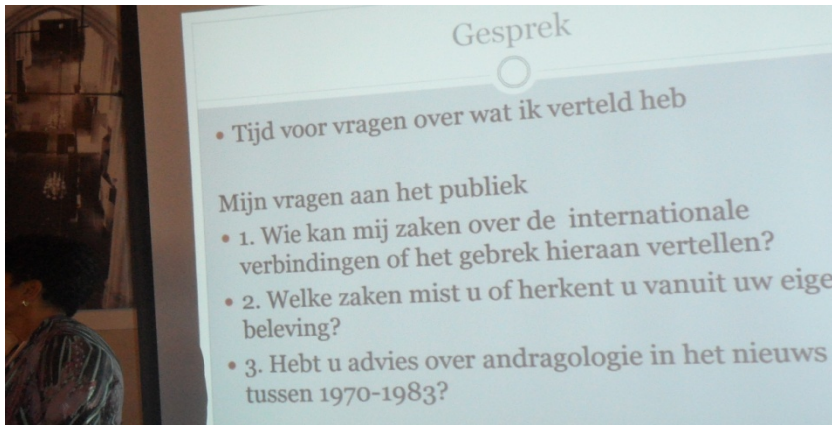
In 1983 wordt de andragologie afgeschaft, maar er blijven op verschillende universiteiten uitlopers bestaan van de studie.

Aan het eind stelde Maaïke de Boois een aantal vragen aan de deelnemers van de alumnibijeenkomst:

1. Wie kan mij zaken over internationale verbindingen of het gebrek hieraan vertellen?
2. Welke zaken mist u of herkent u vanuit uw eigen beleving?
3. Hebt u advies over andragologie in het nieuws, zoals krantenberichten, tijdschriftartikelen tussen 1970 en 1983?

Deze vragen gaven aanleiding tot een levendige discussie met de zaal. Mocht u ook nog antwoorden hebben op bovenstaande vragen, stuur uw reactie dan naar:

Maaïke.deboois@hu.nl

Na het dankwoord aan de sprekers en de deelnemers door de dagvoorzitter Enith Pereira en de bloemen van de voorzitter van de alumnikring Henk Wesseling voor de twee hoofdsprekers, wordt de bijeenkomst afgesloten met een gezellige nazit en een drankje.

Amsterdam, maart 2012

Marjella van der Zee